

บุคคล องค์กร หรือหน่วยงานใด ต้องการสั่งซื้อหนังสือเล่มนี้จำนวนมากในราคาพิเศษ
สั่งซื้อโดยตรงได้ที่สำนักพิมพ์โพสต์บุ๊กส์

136 ถนน ฒ ระนอง เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110

โทร. 0-2240-3700 ต่อ 1655, 1459 อีเมล : postbooks@bangkokpost.co.th

หนึ่งปีแสนสุข ในโปรวองซ์

ปีเตอร์ แมล เชียน
งามพรรณ เวชชาชีวะ แปล
จากเรื่อง A Year in Provence

หนึ่งปีแสนสุขในโปรวองซ์ ● งามพวรรณ เวชชาชีวะ: *ma*

จากเรื่อง A Year in Provence

1989 Copyright © Escargot Productions Ltd.

Thai Language Translation copyright © 2010 by The Post Publishing Public Company Limited

Published by arrangement with Escargot Productions Ltd.

Through Silkroad Publishers Agency Co., Ltd.

ลิขสิทธิ์ภาษาไทย 2553 : โพลด์บุ๊กส์

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ ISBN 978-616-7061-87-0

พิมพ์ครั้งที่ 1-4 : มติชน, 2545-2548

พิมพ์ครั้งที่ 5 : โพลด์บุ๊กส์, มีนาคม 2554

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

เมล, ปีเตอร์.

หนึ่งปีแสนสุขในโปรวองซ์. A Year in Provence.-กรุงเทพฯ : โพลด์บุ๊กส์, 2554.
264 หน้า.

1. นวนิยายอังกฤษ I. งามพวรรณ เวชชาชีวะ, ผู้แปล. II. ชื่อเรื่อง

823.914

ISBN 978-616-7061-87-0

ราคา 195 บาท

บรรณาธิการบริหาร : ภาณี ลอยเกตุ

ผู้ช่วยบรรณาธิการบริหาร : จันท์พร รักท้วม

บรรณาธิการพิเศษ : เพชรกี ปิ่นแก้ว

พิสูจน์อักษร : วันนิยา ภูประเสริฐ

รูปเล่ม : วนิดา สังฆะมณี

ผู้จัดการธุรกิจสำนักพิมพ์ : สุพร พรฤกษ์งาม

ฝ่ายจัดการธุรกิจสำนักพิมพ์และการตลาด : ลิทธิชัย อิงกุลานนท์, พรพิมล วังอินทร์,
กฤษณี เตชะวิศิษฐ์พงษ์, สงกรานต์ พสุธาสถิตย์

จัดพิมพ์โดย

บริษัท โพลด์ พับลิชชิง จำกัด (มหาชน)

136 ถนน ฒ ระนอง เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 <http://www.postbooksonline.com>

แยกสี่และพิมพ์ที่

แผนกงานพิมพ์พาณิชย์

บริษัท โพลด์ พับลิชชิง จำกัด (มหาชน)

136 ถนน ฒ ระนอง เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 0-2240-3700 ต่อ 3021, 3022

จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย

บริษัท อมรินทร์บุ๊ค เซ็นเตอร์ จำกัด

108 หมู่ 2 ถนนบางกรวย-จตุรทิศ ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130

โทรศัพท์ 0-2423-9999 โทรสาร 0-2449-9561-3 Homepage : <http://www.naiin.com>

สงวนลิขสิทธิ์โดย บริษัท โพลด์ พับลิชชิง จำกัด (มหาชน)

คำนำสำนักพิมพ์

หากใครคนหนึ่งกำลังออกเดินทางท่องเที่ยวเพื่อหลีกเลี่ยงจากความวุ่นวายสับสน ไปยังดินแดนแห่งความสงบ ที่แต่งแต้มไปด้วยความงามของขุนเขา แสงแดด และผู้คนที่แสนเป็นมิตร โดยมีหนังสือสักเล่มเป็นแรงบันดาลใจ

สำนักพิมพ์มั่นใจว่า *หนึ่งปีแสนสุขในโปรวองซ์* คงเป็นคำตอบที่...ใช่

หนึ่งปีแสนสุขในโปรวองซ์ โดยปีเตอร์ เมล บันทึกการเดินทางท่องเที่ยวอมตะซึ่งมียอดขายหลายล้านเล่ม การันตีด้วยรางวัล British Book Award ประเภทนักเขียนหนังสือท่องเที่ยวดีเด่นประจำปี 2532 และยังติดอันดับ Bestseller ทั่วโลก มีการแปลเป็นภาษาต่างๆ แล้วหลายภาษา

หนังสือเล่มนี้ ปีเตอร์ เมล จะพาเราไปสัมผัสกับธรรมชาติแสนสวยและซ่อนเร้นผ่านบันทึกเรื่องราวจากประสบการณ์จริง ที่ทำให้คุณ

ได้ยิ้มและหัวเราะไปกับวิถีคิดแบบชาวบ้าน ที่แสนเฮฮา น่ารัก และ...
น่าขำ

นอกจากนี้แล้ว ยังเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้คนจากทั่วทุกมุมโลก
เดินทางมาที่โปรวองซ์ เพื่อมาตามรอยที่ปีเตอร์ เมลได้บรรยายไว้

ลองอ่านดู แล้วคุณจะถูกหลุมรักโปรวองซ์และผู้คนที่นั่นเข้า
อีกคน

โพสต์บุ๊กส์

ค่าน้ำพุเญา

หนึ่งปีแสนสุขในโปรวองซ์ เป็นหนังสือเล่มโปรดที่ผู้แปลมีความสุขและอิมมอร์อย ตลอดการทำงาน ผู้เขียนบอกเล่าประสบการณ์ส่วนตัวในฐานะคนอังกฤษที่ตัดสินใจไปซื้อบ้านพักหลักอยู่ทางใต้ของประเทศฝรั่งเศส ปีเตอร์ เมลถ่ายทอดแง่มุมความแตกต่างของสองวัฒนธรรมออกมาได้อย่างมีชีวิตชีวาและเข้มข้นด้วยรสชาติ ข้อสำคัญคือเปี่ยมด้วยอารมณ์ขันที่มีลีลาไม่ซ้ำใคร ผู้อ่านจะร่วมสนุกกับการเรียนภาษาฝรั่งเศสนอกตำราไวยากรณ์ สัมผัสธรรมเนียมการรับประทานอาหารที่ชวนให้นึกอยากชิม และเชื่อว่าหลายคนลงเอยเขียนชื่อ โปรวองซ์ ลงในรายการจุดหมายปลายทางที่อยากไปเยือน

ลีลัน อารมณฺ์ กลิ่นหอม อุณหภูมิ และอุปนิสัยที่เป็นเอกลักษณ์หล่อหลอมให้ดินแดนโปรวองซ์เป็นดินแดนอันอุดมที่ป่มเพาะวัฒนธรรมให้งอกงาม ความแตกต่างไม่เป็นอุปสรรค แต่กลับเผยความจริงให้ปรากฏว่า ใต้ท้องฟ้าผืนเดียวกันนี้ ความสุนทรีย์ไร้พรมแดนโดยสิ้นเชิง

เพื่อให้การถ่ายทอดเป็นภาษาไทยรักษารสของต้นฉบับให้ได้ใกล้เคียงที่สุด ในเรื่องจึงปรากฏคำในภาษาฝรั่งเศส ซึ่งยังคงรักษาไว้เช่นเดิม แต่ต่อท้ายด้วยเสียงอ่านและคำแปลที่ใส่ไว้ในวงเล็บ ทั้งนี้เนื่องจากมีผู้อ่านต้นฉบับภาษาอังกฤษหลายคนให้ความเห็นว่าอ่านสนุกมากขึ้นถ้ารู้คำแปล ส่วนเสียงอ่านนั้นก็เพียงช่วยให้ไม่ต้องอ่านข้ามคำภาษาฝรั่งเศสทุกครั้งที่เห็นเพื่อป้องกันความรำคาญใจที่อาจเกิดขึ้น ในส่วนของเชิงอรรถก็มีความจำเป็นเพื่อความเข้าใจที่จะนำไปสู่รอยยิ้มหรือเสียงหัวเราะตามเจตนาของผู้เขียนต้องการให้เกิดกับผู้อ่าน

ขอขอบคุณคุณคุณภานี ลอยเกตุ บรรณาธิการบริหารสำนักพิมพ์โพสท์บุ๊กส์ ที่ทำให้หนังสือเล่มนี้ปรากฏอีกครั้งอย่างสวยงามสมกับที่มีผู้อ่านรอคอย

งามพรรณ เวชชาชีวะ

ธันวาคม 2553

หนึ่งปีแสนสุข
ในโบรวองซ์

แต่เจนนี
ด้วยรักและขอบคุณ

ปีใหม่เริ่มต้นด้วยอาหารมื้อกลางวัน

เราสองคนมักคิดเสมอว่าวันสุดท้ายของปีใหม่ที่ฉลองกันยืดเยื้อนาน 11 ชั่วโมง รวมกับการตั้งปณิธานอันหดหู่ นั่น ช่างเป็นวาระอันไม่น่าพึงใจ ไหนยังจะต้องบิบบิ้นความเรงรีนและตีมอวยพรหอมแก้มกัน ตอนเที่ยงคืน ดั่งนั้น เมื่อเราไต่ยีนว่าห่างออกไปจากหมู่บ้านลากอสต์ 5-6 กิโลเมตร เจ้าของร้านที่เลอซีมิอานบริการชุดอาหารกลางวัน 6 จานพร้อมกับแชมเปญสีชมพูแก่ลูกคำผู้นำรัก จึงฟังดูเป็นวิธีเริ่มชีวิตต่อไปอีก 12 เดือนที่สนุกสนานและเข้าท่ากว่าเป็นไหนๆ

เมื่อถึงเวลา 12.30 น. ร้านอาหารขนาดเล็กที่ผนังก่อด้วยหิน ก็มีลูกคำเต็มจนแน่น อีกทั้งยังมี 'กระเพาะอาหาร' หน้าตาเอาจริงเอาจังให้เห็น เช่น ครอบครัวที่สมาชิกทุกคน *embonpoint* (ออง-บง-ปวง - อ้วนพี) ซึ่งเป็นลักษณะที่ได้มาจากการใช้เวลาแข่งขันที่โต๊ะอาหารทุกวัน วันละ 2 หรือ 3 ชั่วโมง ทุกคนลดสายตาลงต่ำและละทิ้งบทสนทนา

ไว้ก่อนเพื่อสำรวจกิจกรรมตามธรรมเนียมนิยมแบบฝรั่งเศส เจ้าของร้านอาหารเป็นชาย ผู้ไม่รู้ว่าใช้วิธีไหนจึงชัดเจนในการแทรกตัวเดินไปเดินมาตามโต๊ะต่าง ๆ ได้ทั้ง ๆ ที่มีขนาดตัวมโหฬาร เขาสวมชุดพิเศษสำหรับวันนี้ เป็นเสื้อนอกตัดจากผ้ากำมะหยี่และผูกโบหูกระต่าย หนวดของเขาลงน้ำมันไว้เป็นมันวาวและขยับไหวขึ้น ๆ ลง ๆ ขณะที่เขารายรายการอาหารให้ฟัง อันได้แก่ ตับห่าน มูสล็อบสเตอร์ เนื้อ *en croût* (องครู้ต - หุ้มแป้งพาย) สลัดผักคลุกน้ำมันสลัดใหม่สด เนยแข็งให้เลือกตามใจชอบ ขนมหวานที่นุ่มเบาเหลือเชื่อ และ *digestifs* (ดีเจสติฟ - เหล้าหลังอาหาร) เขาทำท่าชวนชิมกับลูกคำทุกโต๊ะ จิบน้ำขึ้นจดริมฝีปากพลางทำเสียงจิบ ๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีกจนปากน่าจะเป็นแผล

และแล้วเมื่อเสียงเชิญชวนให้รับประทานอาหารกันให้ร่อยหรือ *'bon appétit'* (บง นัปเปติ) จางลง ความเงียบก็เริ่มครอบคลุมทั่วร้าน เมื่ออาหารในงานเป็นจุดสนใจอย่างที่ควรจะเป็น ขณะที่เรารับประทานผมกับภรรยา ก็คิดถึงวันปีใหม่มาก่อน ๆ ที่ส่วนใหญ่เราฉลองกันใต้เมฆที่บิหน่าในประเทศอังกฤษ ยากนักที่จะคิดว่าจะมีแสงแดดและท้องฟ้าสีฟ้าสดใสนอกบ้านในต้นเดือนมกราคม ทุกคนพูดกันเสมอว่านั่นเป็นสภาพอากาศปกติ ทว่า บัดนี้เราอยู่ที่แคว้นโปรวองซ์ในประเทศฝรั่งเศสแล้ว

ก่อนหน้านี้ เราเคยมาที่นี่บ่อย ๆ ในฐานะนักท่องเที่ยว ตักตวงวันเวลา 2-3 สัปดาห์ที่จะได้สัมผัสกับความร้อนแท้ ๆ และแสงสว่างเจิดจ้า ทุกครั้งที่เราจากไปพร้อมมัจจุกที่โดนแดดเผาจนลอกและความรู้สึกเศร้าเสียดาย เราสัญญากันว่าวันหนึ่งเราจะมาอยู่ที่นี่ เราพูดถึงเรื่องนี้ตลอดฤดูหนาวที่บิหน่ายาวนาน และพูดกันต่อมาในฤดูร้อนที่ขึ้นและ สายตาจ้องมองภาพถ่ายตลาดในหมู่บ้านต่าง ๆ กับเรื่องุ่นด้วยความโหยหา เราฝันที่จะตื่นขึ้นเพราะแสงแดดทอลอดผ่านหน้าต่าง

ห้องนอนเข้ามา และบัดนี้ มันออกจะน่าประหลาดใจสำหรับเราไม่น้อย ที่เดียวที่เราทำได้แล้ว เราผูกมัดตัวเอง เราซื้อบ้าน เราเรียนภาษาฝรั่งเศส เราเอ่ยปากลาใครต่อใคร เราส่งสุนัขสองตัวของเราลงเรือ และเรามาเป็นคนต่างชาติอยู่ที่นี่

เอาเข้าจริง ทุกอย่างเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว...เกือบจะไม่ทันไตร่ตรอง...เพราะบ้านหลังหนึ่ง เราเห็นมันในป้ายวันหนึ่งและนี่ก็อยากจะย้ายเข้ามาอยู่ให้ทันอาหารค่ำของวันนั้นเลย

บ้านหลังนี้อยู่ถัดขึ้นไปจากถนนสายเล็กที่เชื่อมต่อหมู่บ้านโบราณเก่าแก่ของสมัยกลางที่ตั้งอยู่ระหว่างเนินเขาสองแห่ง ได้แก่หมู่บ้านเมเนร์กับหมู่บ้านบงนิเยอ ตัวบ้านตั้งอยู่สุดถนนดินที่ทอดผ่านต้นเชอร์รี่และเกาอุง มันเป็น *mas* (มา) หรือบ้านชนบทแบบโปรวองซ์แท้ ก่อด้วยหินที่หาได้ในบริเวณนี้ ตากแดดตากลมมานาน 200 ปีจนมีสีใกล้เคียงกับสีน้ำผึ้งจางๆ และสีเทาอ่อนๆ สมัยที่สร้างขึ้นในศตวรรษที่ 18 บ้านหลังนี้คงจะมีห้องเพียงห้องเดียวและค้อยๆ ขยายออกสำหรับลูกๆ ย่ายาย แพะ และอุปกรณ์ทำสวน เหมือนเช่นสิ่งก่อสร้างที่ใช้ในการเกษตร จนกระทั่งกลายมาเป็นบ้านสามชั้นที่ไม่มีผนังตายตัว ทุกส่วนของบ้านแข็งแรง บันไดเวียนที่เริ่มจากห้องใต้ดินที่ใช้เก็บไวน์ขึ้นไปจนถึงชั้นบนสุดนั้นทำจากหินก้อนมหึมาก้อนเดียว กำแพง ซึ่งบางส่วนหนาถึง 1 เมตร ก่อขึ้นเพื่อกันลมมิสตราลที่พูดกันว่าพัดแรงขนาดทำหูลาหูลุดได้ ด้านหลังบ้านมีลานกว้างที่ตั้งอยู่ในโอบล้อมของกำแพงและถัดออกไปเป็นสระว่ายน้ำพื้นปูหินขัดสีขาว นอกจากนี้ ยังมีบ่อน้ำ 3 บ่อ มีห่มไม้ยืนต้นสูงให้ร่มเงา และดงทิวสะโอดสะองสีเขียว อีกทั้งพุ่มโรสแมรี่และต้นอัลมอนด์ยักษ์ เมื่อเราเห็นบ้านหลังนี้ในยามบ่ายขณะที่บานหน้าต่างไม้เปิดขึ้นเพียงครึ่งเดียวจนมองดูเหมือนหน้าต่างย่อนยามใกล้หลับ ก็ช่างยากนักที่จะห้ามใจไหว

แล้วมันยังปลอดภัยจากการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่คืบคลานไป
ทั่วอย่างน่าสะพรึงกลัว คนฝรั่งเศสมีจุดอ่อนตรงที่พร้อมจะสร้าง *jolies
villas* (โฌลี วิลล่า - วิลล่าหลังงาม) ทั่วทุกแห่งที่กฎหมายอนุญาต และ
บางครั้งในที่ที่ไม่อนุญาตด้วยซ้ำ โดยเฉพาะในบริเวณที่มีวิวทัศนียภาพ
งามเป็นธรรมชาติ เราเคยเห็นมาแล้ว วิลล่าน่าเกลียดน่ากลัวที่สร้าง
เรียงติดกันเป็นฟิวเจอร์ทาวน์เก่าของเมืองอ็อบต์ มองดูเป็นกล่องสี่เหลี่ยม
ฉาบด้วยซีเมนต์พิเศษสีชมพูสดที่สีแสบตาเสมอไม่ว่าจะผ่านแดดลม
ฝนสักแค่ไหน มีย่านชนบทของฝรั่งเศสจำนวนน้อยมากที่จะสามารถ
รอดปลอดภัยมาได้ เว้นแต่ว่าจะได้รับการประกาศเป็นเขตหวงห้าม
อย่างเป็นทางการ และจุดดึงดูดสำคัญของบ้านหลังนี้ก็คือ มันตั้งอยู่ใน
บริเวณเขตป่าสงวน จึงมีค่าในฐานะที่เป็นสมบัติแผ่นดินของฝรั่งเศส
และพ้นจากเครื่องผสมซีเมนต์ที่จะเข้ามารุกราน

เทือกเขาลูเป-รงอยู่ด้านหลังบ้านพอดี มันไต่ความสูงขึ้นไปจน
ถึงระดับพันเมตรและทอดตัวตามแนวจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก
ยาวประมาณ 80 กิโลเมตร ต้นซีดาร์ ต้นสน และต้นโอ๊กป่าทำให้เทือก
เขาเขียวชอุ่มตลอดปี เป็นที่ซ่อนของหมูป่า กระต่าย และนก มีดอกไม้
ป่า ไม้หอม ลาเวนเดอร์ และเห็นดงองุ่นอยู่ระหว่างซอกหินและตาม
ใต้ต้นไม้ หากมองจากยอดเขาในวันที่ทัศนวิสัยดีก็เห็นเทือกเขาบาส-
อัลป์อยู่ข้างหนึ่งและทะเลเมดิเตอร์เรเนียนอีกข้างหนึ่ง เกือบตลอดปี
ที่จะสามารถเดินเล่นนาน 8 ถึง 9 ชั่วโมงได้โดยไม่เจอรถสักคันหรือ
คนสักคน เท่ากับเป็นส่วนนอกของสวนหลังบ้านที่มีพื้นที่ถึง 617,500 ไร่
นี่เป็นสวนสวรรค์สำหรับสุนัข และยังเป็นที่พักบังอันตรายที่จะปกป้อง
เราให้รอดพ้นการถูกเพื่อนบ้านจู่โจมจากทางด้านหลังอย่างไม่คาดฝัน
อีกด้วย

เราได้พบว่าในชนบทนั้นเพื่อนบ้านมีความสำคัญอย่างไรในเมือง

ไม่มี คุณสามารถอยู่ในอพาร์ทเมนต์ในลอนดอนหรือนิวออร์กนานหลายปีโดยที่แทบจะไม่เคยพบกับใครที่อยู่ห่างออกไปอีกฟากหนึ่งของกำแพง 15 เซนติเมตร แต่เมื่ออยู่ในชนบท ปล่อยให้อยู่ห่างจากบ้านหลังถัดไปหลายร้อยเมตร เพื่อนบ้านของคุณคือส่วนหนึ่งในชีวิตของคุณ และคุณคือส่วนหนึ่งในชีวิตของพวกเขา ถ้าคุณบังเอิญเป็นคนต่างชาติ ซึ่งเท่ากับเป็นคนแปลกประหลาดอีกโสดหนึ่ง คุณก็รู้ไว้เลยว่า คุณจะเป็นที่สนใจมากกว่าปกติ และยิ่งไปกว่านั้นถ้าคุณรับสืบทอดที่ดินที่มีการจัดการเพาะปลูกอันมีประวัติยาวนาน อันได้แก่ไร่องุ่น คุณก็จะได้รับการบอกเล่าให้รู้โดยเร็วว่าความคิดและการตัดสินใจของคุณมีผลโดยตรงกับการกินที่อยู่ดีของครอบครัวอื่นด้วย

เราได้รับการแนะนำให้รู้จักเพื่อนบ้านใหม่ของเราจากสามภรรยาที่เราซื้อบ้านมา เป็นการรับประทานอาหารค่ำนาน 5 ชั่วโมงที่มีความกระตือรือร้นกุลิกจอกจากทุกฝ่ายและความไม่เข้าใจอะไรเอาเลยจากฝ่ายเรา ภาษาที่พูดกันคือภาษาฝรั่งเศส แต่ก็ไม่ใช่ภาษาฝรั่งเศสที่เราเรียนในตำราและได้ยินจากเทปสอนภาษา เป็นภาษาถิ่นที่ขลุ่ยขลุ่ยลิ้นและหลุดออกจากลำคอตรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ก่อนจะผ่านกระบวนการขึ้นจมูกออกมาเป็นคำพูด คำที่ออกจะคุ้นเคยพอมีเค้าจางๆ ให้จับความได้ เช่น *demain* (เดอแมง - พรุ่งนี้) ก็ออกเสียงแบบโปรวองซ์เป็น *demang* (เดอมง) เสียนี้ ส่วน *vin* (แวง - เหล้าองุ่น) กลายเป็น *vang* (วอง) ขณะที่ *maison* (เมซง - บ้าน) กลายเป็น *mesong* (เมอซง) ถ้าเป็นเพียงแค่นี้ก็คงไม่เป็นปัญหาหากคำเหล่านี้จะพูดด้วยความเร็วที่ใช้ในการสนทนาตามปกติและไม่มีการใส่ลูกเล่นแพรวพราว แต่นี่กลับรัวกันเป็นชุดราวกับลูกกระสุนปืนที่ยิงออกมาเป็นท่าฝน แถมเพิ่มเสียงสระต่อท้ายเสียอีก ดังนั้น ประโยคง่าย ๆ เช่น การชวนให้รับขนมปังเพิ่มอีก ซึ่งอยู่ในหน้าแรกของตำราเรียนภาษา

ฝรั่งเศสชั้นต้น ก็จะถูกรวบติดกัน และพวงเสียงสระต่อท้าย กลายเป็น *Encoredupanga*? (แทนที่จะเป็น *Encore du pain*?)

โชคดีเป็นของเรา อารมณ์ดีและความน่ารักของเพื่อนบ้านนั้น เห็นได้ชัด แม้ว่าสิ่งที่พวกเขาพูดจะเป็นปริศนา อองรีแอดต์เป็นผู้หญิงสวย ผมสีน้ำตาล มีรอยยิ้มอยู่บนริมฝีปากอย่างถาวร และในยามพูด เธอก็ไม่ต่างจากนกหวีดที่กระตือรือร้นที่จะถึงเส้นชัยที่ท้ายประโยคด้วยความเร็วชนิดทำสถิติ สามีของเธอชื่อ โฟสแดง ที่ออกเสียงว่า โฟสแดงก็ตามแบบโปรวองซ์ จนทำให้เราหลงสะกดชื่อของเขาคิดอยู่นานหลายสัปดาห์ โฟสแดงเป็นชายร่างใหญ่ ใจดี เคลื่อนไหวไม่รีบร้อน และออกจะพูดซ้ำ เขาเกิดที่หุบเขานี้ ใช้ชีวิตทั้งชีวิตที่หุบเขานี้ และคงจะตายที่หุบเขานี้ พ่อของเขาชื่อ เปเป็องเดร อยู่บ้านถัดไป เปเป็องเดรยิงหมูป่าตัวสุดท้ายเมื่ออายุแปดสิบ และบัดนี้เลิกล่าสัตว์ หันมาขี่จักรยานแทน เปเป็องเดรจะขี่จักรยานเข้าไปในหมู่บ้านอาทิตย์ละสองครั้งเพื่อซื้อของที่ร้านขายของชำและคุยเฮฮา ดูท่าจะเป็นครอบครัวที่มีความสุขดี

กระนั้น พวกเขาออกจะมีเรื่องวิตกกังวลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรา ไม่ใช่เพียงแค่นั้นในฐานะเพื่อนบ้าน แต่ในฐานะหุ้นส่วน ดังนั้น ท่ามกลางแก้วบรรจุเหล้า *marc* (มาร์ก - เหล้าทำจากผลไม้) และหมอกควันสีดำจากยาเส้น รวมถึงสำเนียงภาษาอันไม่คุ้นหูที่เป็นดั่งม่านกั้นกลาง เราก็เข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้ในที่สุด

ที่ดิน 15 ไร่ที่เราซื้อมาพร้อมบ้านหลังนี้ปลูกองุ่นไว้เกือบทั้งหมด และไร่องุ่นนี้ดูแลกันมานานหลายปีด้วยวิธีดั้งเดิมที่เรียกกันว่า *métayage* (เมเตยาจ) นั่นคือเจ้าของที่ดินจ่ายเงินซื้อต้นองุ่นใหม่กับปุ๋ย ขณะที่ชาวไร่จะลงแรงนิตยมาฆ่าแมลง ดูแลผลผลิต และตัดเล็มต้นเมื่อสิ้นฤดู ชาวไร่จะรับสองในสามของกำไรที่ได้ ขณะที่เจ้าของที่ดินรับไปหนึ่งในสาม หากที่ดินเปลี่ยนมือ ข้อตกลงก็จะต้องนำมาพิจารณา

ใหม่ และนั่นคือข้อวิตกกังวลของโพลแตง เป็นที่รู้กันดีว่าที่ดินจำนวนมากในลูเบ-รงมีคนที่ซื้อไว้เป็น *résidences secondaires* (เรซิดองซ์เซอองแดร์ - บ้านหลังที่สอง) เพื่อมาพักในช่วงวันหยุดและเป็นที่พักผ่อนที่ดินเพาะปลูกอันอุดมดีจึงถูกเปลี่ยนให้เป็นสวนที่ตกแต่งอย่างสวยงาม แถมยังมีหลายแห่งที่ไปไกลถึงขั้นถูกดูหมิ่นคุณค่าอย่างแรง เมื่อต้นฤดูถูกทำลายเพื่อเตรียมที่สร้างสนามเทนนิส สนามเทนนิส! โพลแตงไหวไหวอย่างเชื่อไม่ลง ทั้งไหวทั้งคิ้วขมวดขึ้นสูงพร้อมๆ กัน ขณะนี้กวาดภาพความคิดพิสดารที่เอาไร่ร่อนล้ำค่าไปแลกกับความสนุกพิลึกกึกกือกับการวิ่งไล่ตีลูกบอลลูกเล็กๆ อยู่กลางแดด

เขาไม่จำเป็นต้องวิตกเลย เรารักไร่ร่อน ชอบแถวต้นหญ้าที่เรียงเป็นระเบียบ มีแนวที่อกเขาเป็นฉากหลัง ชอบวิธีที่มันเปลี่ยนสีจากเขียวสดเป็นเขียวเข้ม ก่อนจะเป็นเหลืองแดงขณะที่ฤดูใบไม้ผลิกับฤดูร้อนคล้อยเคลื่อนไปเป็นฤดูใบไม้ร่วง เราชอบควั่นสีฟ้าในฤดูลิดกิ่งเมื่อกิ่งที่ตัดทิ้งถูกเผา เหลือทิ้งแต่ต้นโกธรในฤดูหนาว ไร่ร่อนจะต้องคงอยู่เหมือนเดิมอย่างแน่นอน จะไม่มีสนามเทนนิสหรือสวนเล่นระดับ (ทั้งนี้ไม่นับสระว่ายน้ำที่มีอยู่แล้ว เพราะอย่างน้อยมันก็ได้แทนที่ไร่ร่อนตรงไหน) อีกอย่างเราชอบไวน์ เราสามารถเลือกได้ว่าจะรับกำไรเป็นเงินหรือเป็นไวน์ เมื่อคิดเฉลี่ยส่วนแบ่งของเราแล้ว เราก็จะได้ไวน์แดงและไวน์โรเซ่สีชมพูอย่างดี 1,000 ลิตร เราพยายามเน้นให้เข้าใจด้วยภาษาฝรั่งเศสกระต่อนกระแต่นของเราด้วยการบอกโพลแตงว่าเรายินดีที่จะใช้ขวดตกลงเดิมต่อไป เขายินดีมาก เขาเห็นแล้วว่าเรากับเขาจะเข้ากันได้ดี แล้วสักวันหนึ่งหรือเราคงจะสามารถพูดคุยกันรู้เรื่องได้

เจ้าของร้านเลอซีมิอานอวยพรปีใหม่ให้เรา และเคลือบตัวมาที่ช่องประตูขณะที่เรายืนอยู่ในถนนแคบๆ พลังกะพริบตาถี่ๆ สู้แสงตะวัน

“ไม่เล่นนะครับ” เขาพูดพลางยกแขนใต้เสื้อกำมะหยี่ขึ้นไปพู่ที่หมู่บ้าน มีซากปราสาทของมาร์ก เดอ ซาดอยู่บนยอดเขา มองเห็นวิวกิลซาม ภูเขากลับไปกับท้องฟ้าใสสะอาด เขาชี้มือด้วยท่าทีที่แฝงความเป็นเจ้าของไว้อย่างไม่ตั้งใจ รวกับเขากำลังชี้ให้เราดูมุมหนึ่งของที่ดินส่วนตัวของเขา “ใครอยู่ในโปรวองซ์ก็โชคดีน่ะแหละครับ”

จริงแท้แน่นอน เราคิด ใครคนนั้นโชคดีแน่ๆ หากขณะนี้คือ กลางฤดูหนาวจริงๆ เราก็ไม่ต้องการอุปสรรคสู่หวนนาชานิด เช่น ร่องเท้าบู๊ต เสื้อโค้ต และเสื้อกันหนาวหนาเป็นนิ้วที่เราขนมาจากอังกฤษ เลยสักนิดเดียว เราขับรถกลับบ้าน อบอุ่น อิ่มหนำ พลงพั่นกันเล่นๆ ว่าอีกนานเท่าไรเราจะสามารถว่ายน้ำในสระได้เป็นครั้งแรกของปี และ รู้สึกเห็นใจผู้คนที่ทำสงครามเป็นหนักหนาที่ต้องเผชิญสภาพอากาศทารุณ แบบฤดูหนาวแท้ๆ

ระหว่างนั้น ไกลออกไปหลายพันกิโลเมตรขึ้นไปทางเหนือ ลม ที่ตั้งต้นในไซบีเรียกำลังเร่งกำลังแรงเพื่อพัดผ่านส่วนสุดท้ายของการ เดินทาง เราเคยได้ยินเรื่องลมมิสตราลมาแล้ว มันทำให้ทั้งคนทั้งสัตว์ เป็นบ้า คำว่าลมมิสตราลสามารถยกมาใช้เป็นคำอธิบายที่พอรับฟังได้ ยามที่ใครสักคนเกิดคลื่นคลั่งขึ้นมาอย่างหาสาเหตุไม่ได้ ลมนี้พัดติดต่อกัน 15 วัน ถอนรากถอนโคนต้นไม้ พลิกคว่ำรถยนต์ กระแทกใส่ บานกระจกจนแตก พัดคนแก่ตกคู ล้มเสาโทรเลข ทำเสียงครวญคราง ผ่านบ้านเหมือนผีใจร้ายเลือดเย็น ทำให้คนเป็น *la grippe* (ลา กริป - ใช้หวัดใหญ่) ผัวเมียทะเลาะเบาะแว้ง คนขาดงานโดยไม่มีเหตุผล คน ปวดฟัน ปวดหัว ทุกปัญหาในโปรวองซ์ที่ไม่อาจโยนความผิดไปให้ นักการเมือง ล้วนตกเป็นความผิดของ *sacré vent* (ซาเคร่ วอง - ลม เจ้ากรรม) ที่ชาวโปรวองซ์พูดถึงด้วยความภูมิใจระคนเจ็บปวด

ก็คงจะพูดขยายความเกินเลยแบบชาวไกลละน่า เราคิด ต้อง

ลองให้เจอลูกเห็บที่พัดผ่านช่องแคบอังกฤษ หรือลองสูฟืนที่ดีใส่หน้า
จนเกือบเป็นแนวระนาบเสียก่อน แล้วก็จะได้รู้กันว่าลมของจริงเป็น
อย่างไร เราฟังเรื่องลมมิสตราลนี้และแกลิ่งทำเป็นทีเพื่อเอาใจคนเล่า

ดังนั้น เราจึงไม่พร้อมเอาเลยเมื่อลมมิสตราลระลอกแรกของปี
พัดโหยหวนมาตามหุบเขาระหว่างแม่น้ำโรน เลี้ยวซ้ายและกระแทกเข้า
ใส่ทิศตะวันตกของบ้านด้วยกำลังแรงชนิดที่ปลิดแผ่นกระเบื้องหลังคา
ให้ร่วงตกลงในสระว่ายน้ำ และกระซกบานหน้าต่างที่เปิดทิ้งไว้จน
หลุดจากบานพับ อุณหภูมิลดลง 20 องศาในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง มัน
ตกลงไปถึงศูนย์องศา แล้วก็ติดลบหกองศา แรงลมที่วัดได้ที่เมือง
มาร์เซย์มีความเร็ว 180 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ภรรยาของผมต้องใส่
เสื้อโค้ตทำกับข้าว ตัวผมใส่ถุงมือพิมพ์ดีด เราเลิกพูดถึงเรื่องการว่ายน้ำ
ในสระครั้งแรก และอดคิดถึงเครื่องทำความอุ่นอย่างโหยหาอาวรณ์
ไม่ได้ และแล้วเช้าวันหนึ่ง เสียงเหมือนกิ่งไม้หักก็ดังขึ้น ท่อน้ำในบ้าน
ระเบิดที่ลະห่างจากแรงดันของน้ำในท่อที่จับแข็งในชั่วข้ามคืน

ท่อหลุดจากผนัง มันปูดโปนออกมาให้เห็นและมีน้ำแข็งอัดแน่น
อยู่ข้างใน เมอซีเออเมอนิกูซซี่ตรวจดูด้วยสายตาของช่างประปาอาชีพ

“โอ ลา ล่า” เขาอุทาน “โอ ลา ล่า” ก่อนจะหันไปหาลูกมือหนุ่ม
ที่เขาเรียกทุกครั้งว่า *jeune homme* (เจิน นอม) หรือ *jeune* (เจิน -
ช่างหนุ่ม) “เห็นไหมว่าเราเจออะไร *jeune* ท่อเป็ลลือยไป ไม่มีฉนวน ถ้า
เป็นท่อประปาที่โกต์ดาซัวร์ ที่คานน์ ที่นีซ ก็ไม่เป็นไรหรอก แต่ที่นี่...”

เขากระเดาะลิ้นทำเสียงอย่างไม่เห็นด้วยและยกนิ้วชี้ขึ้นชี้เฉียด
จมูก *jeune* เพื่อย้ำความแตกต่างระหว่างฤดูหนาวแบบทั่วม ๆ ที่ริม
ชายฝั่งทะเลกับฤดูหนาวเข้ากระดูกที่เรากำลังผจญอยู่ตอนนี้ พลังดึง
หมวกไหมพรมลงมาคลุมหูของตัวเอง ช่างประปาคันนี่ร่างเล็กเตี้ยฉับ
กระเป๋ ซึ่งเหมาะกับงานประปาตามที่ตัวเขาบอกเอง เพราะสามารถ

เบียดตัวเข้าไปในที่แคบที่คนตัวโตกว่านี้ยอมเข้าไปไม่ได้ ระหว่างที่รอให้ *jeune* ติดตั้งตะเกียงฟู เมอซิเออเมอนิกุซซีก็เริ่มร่ายภาคแรกของการบรรยายอันน่าด้วย *pensées* (ปองเซ่ - ความคิดสารพัน) ที่คัดสรรแล้ว ซึ่งผมรับฟังด้วยความสนุกสนานและจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ตลอดทั้งปีนับจากนี้ไป สำหรับวันนี้เราได้ฟังเรื่องสภาพทางภูมิศาสตร์ที่มีผลทำให้ฤดูหนาวในโปรวองซ์รุนแรงขึ้น

สามปีติดกันแล้วที่เป็นที่สังเกตว่าฤดูหนาวรุนแรงกว่าที่เคยจำกันได้ อากาศหนาวจัดจนฆ่าต้นมะกอกเก่าแก่ ซึ่งถือกันว่า *pas normale* (ปะ นอร์มัล - ไม่ปกติ) (เวลานี้ติดปากชาวโปรวองซ์และใช้กันทุกครั้งที่ดวงอาทิตย์หายลับเข้าเมฆไปแม้เพียงแวบเดียว) แต่เพราะเหตุใดนะหรือ เมอซิเออเมอนิกุซซีให้เวลาเราสองวินาทีเพื่อขบคิดถึงปรากฏการณ์นี้ ก่อนจะอุ้มน้ำเครื่องร่ายทฤษฎีของเขาต่อไป พลังใช้นี้แหละที่ไหลของผมเป็นครั้งคราวเพื่อให้แน่ใจว่าผมกำลังตั้งใจฟังอยู่

เห็นได้ชัดอยู่แล้ว เขาพูด ลมที่นำความหนาวเย็นลงมาจากรัสเซียมาถึงโปรวองซ์นั้น บัดนี้มาด้วยความเร็วสูงกว่าแต่ก่อนมาก มันใช้เวลาน้อยลงในการมาถึงจุดหมาย ดังนั้น จึงมีเวลาสูญเสียความหนาวเย็นไปในระหว่างทางน้อยลง และสาเหตุที่ทำให้เป็นเช่นนั้น...เมอซิเออเมอนิกุซซีทั้งช่วงสั้น ๆ แต่ให้ผลย៉ำถึงความเห็นอันชัดเจนมากขึ้นอีกเล็กน้อย... ก็เพราะการเปลี่ยนแปลงสภาพของพื้นผิวโลก *Mais oui* (เม ทวี - จริง ๆ นา) ที่ตรงไหนสักแห่งระหว่างไซบีเรียกับเมเนרבจะต้องมีส่วนโค้งของผิวโลกที่แบนราบลง ทำให้ลมสามารถพุ่งลงได้เป็นเส้นตรงได้มากขึ้น นี่สมเหตุสมผลที่สุดแล้ว โชคไม่ดีที่ภาคสองของการบรรยาย (ทำไม่ผิวโลกจึงราบลง) ถูกขัดจังหวะด้วยเสียงลั่นของท่อระเบิดอีกแห่ง ทำให้การบรรยายให้ความรู้แก่ผมต้องละไว้ก่อนเพื่อเปิดทางให้กับการทำงานของตะเกียงฟู

ผลของสภาพอากาศที่มีต่อประชากรในโปรวองซ์นั้นเกิดขึ้นใน
นับพันและเห็นได้ชัด พวกเขาคาดหวังว่าทุกวันจะต้องมีแดด และ
พวกเขาจะเดือดร้อนหากไม่เป็นเช่นนั้น ผนตกถือเป็นเรื่องเดือดร้อน
ส่วนตัว พวกเขาสายหัวและบ่นสู่กันฟังไม่ขาดปากในร้านกาแฟ พลัง
จ้องมองท้องฟ้าด้วยความสงสัยนักหนา รวากับฝูงตักแตนกำลังจะตก
ลงมาจากฟ้าและทำร้ายเรือกสวนไร่นาให้เห็น ก่อนจะพากันเดินลุยน้ำ
เฉอะแฉะบนฟุตปาธกลับบ้าน หากมีอะไรที่ร้ายแรงกว่าวันผนตก เช่น
วันที่อุณหภูมิตดลบนในเฉียบพลัน ผลที่เกิดขึ้นยิ่งน่าแปลกใจมากขึ้นไป
อีกเพราะประชาชนส่วนใหญ่จะหายตัวไปอย่างไม่เหลือร่องรอย

ขณะที่ความหนาวเย็นเริ่มตีบคลานเข้ามากลางเดือนมกราคม
ทั้งเมืองและหมู่บ้านเริ่มเจียบ ตลาดนัดประจำสัปดาห์ที่ตามปกติจะ
แน่นขนัดและคึกคักเริ่มหดขนาดเล็กลง เหลือเพียงเจ้าของแผงผู้กล้า
หาญไม่กี่รายที่พร้อมจะเสี่ยงความหนาวเพื่อความอยู่รอด พวกเขาพา
กันกระหึบเท้าไล่ความเย็นและจิบเหล้าจากขวดที่พกไว้ที่เอว ลูกค้ามา
เร็วไปเร็ว ซื่อแล้วไปเลย แทบจะไม่หยุดนับเงินทอน ร้านเหล้าปิดประตู
และหน้าต่างแน่นหนา และดำเนินกิจการไปในสภาพที่อับทึบอุดอู้และ
มีกลิ่นหมักหมม ตามถนนก็ไม่มีคนเดินไปมาอย่างเคย

หุบเขาของเราจำศีลและผมอดคิดถึงเสียงต่าง ๆ ที่บอกให้รู้ว่า
แต่ละวันผ่านไปชนิดตรงเวลาเพลงเหมือนนาฬิกาไม่ได้ เช่น เสียงโกโก้ตัง
ของโพลแตงที่ขึ้นทุกเช้า เสียงกระทบกันกราวเหมือนจะหลุดเป็นชิ้นๆ...
ราวกับนือตทั้งหลายพยายามจะหนีออกจากระบองคูกี้... ของรถ
บรรทุกซีตรองคันเล็กที่ชาวไร่ทุกคนขับกลับบ้านตอนเวลาอาหารกลางวัน
เสียงรัวปืนอย่างมีความหวังของพรานนักล่าในช่วงการตระเวนตรวจดู
ไร่ร่องนที่ด้านตรงข้ามของภูเขาในรอบบ่าย เสียงหึ่งของเสื้อยี่ตังมา
ไกลๆ จากในป่า เสียงของเหล่าสุนัขไนไร่ที่บรรเลงเพลงหอนในช่วง

โพลีเพลล์ บัดนี้มีแต่ความเงียบ นานหลายชั่วโมงที่หุบเขานี้หนึ่งสนธิและว่างเปล่า และเราเริ่มสงสัยว่าแต่ละคนทำอะไรกันอยู่หรือ

โพลีแตงนั้น เรารู้ว่าเขาเดินวนเวียนไปตามไร่ต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้แวกใกล้เคียงและทำตัวเป็นนักรบผู้มาเยือนด้วยการเชือดและหักคอกระต่าย เบ็ด หมู ทาน เพื่อให้กลายเป็น terrine (แตรรีน)¹ กับแฮม หรือ confits (กงฟี)² เราคิดว่าออกจะเป็นงานที่ไม่เข้ากับบุคลิกของชายใจดีที่โอบุสน์จนเสียนิสัยเช่นเขา แต่ก็เห็นได้ชัดว่าเขาชำนาญและรวดเร็ว อีกทั้งยังเหมือนชาวชนบทแท้ ๆ ตรงที่ไม่เอาอารมณ์มาทำให้วอกแวก ต่างจากเราที่จะเลี้ยงกระต่ายก็เพื่อเอาไว้ดูเล่น และเกิดอารมณ์ผูกพันกับทานสักตัวได้ง่าย ๆ ทั้งนี้ก็เพราะเรามาจากเมืองใหญ่ที่มีซูเปอร์มาร์เก็ตและเลือดเนื้อสัตว์อื่นที่วางขายล้วนผ่านกระบวนการต่าง ๆ จนไม่เหลือเค้าของสิ่งมีชีวิตให้เห็น เนื้อหมูหุ้มพลาสติกจะมีหน้าตาสะอาดที่ดูห่างไกลและไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับหมูตัวอ้วนอวบน่ากอด เมื่อออกมาอยู่ในชนบทแบบนี้ เราไม่มีทางเลือกและต้องเชื่อมต่อสายตรงระหว่างความตายกับอาหารมีมูลค่า และจะมีหลายครั้งในอนาคตที่เรานึกขอบคุณงานในฤดูหนาวของโพลีแตงด้วยซ้ำ

แล้วคนอื่น ๆ เสาทำอะไรกัน พื้นดินจับแข็ง ต้นงุ่นที่ถูกลิดกิ่งหลับไหล อากาศเย็นเกินกว่าจะออกล่าสัตว์ ทุกคนไปตากอากาศที่อื่นกันหมดหรือ ไม่ใช่แน่ ๆ พวกเขาไม่ใช่ชาวไร่ล่าอามที่จะไปใช้ช่วงเวลาฤดูหนาวตามลานสกีหรือเล่นเรือยอชต์ที่ทะเลแคริบเบียน ช่วงพักผ่อนของพวกเขาคือเดือนสิงหาคมที่จะอยู่บ้าน กินจนพุงกาง นอนพักกลางวัน และพักผ่อนสบาย ๆ ก่อนจะถึงการทำงานตลอดวันอันยาวนานในช่วง vendange (วองดองจ์ - เก็บผลองุ่นทำไวน์) นี่เป็นปริศนาจนกระทั่ง

¹ อาหารหมักทำจากเนื้อต่าง ๆ สับละเอียด ใส่เครื่องเทศ ปาเต้ก็เรียก

² อาหารหมักทำจากเนื้อที่ปรุงสุกก่อนเก็บรักษาในไขมันสัตว์

เรารู้ว่าคนในย่านนี้มีวันเกิดในเดือนกันยายนหรือตุลาคมกันทั้งนั้น และนั่นจึงเป็นคำตอบที่แม้จะยังไม่ได้พิสูจน์ แต่ก็เห็นได้ชัด พวกเขา วุ่นวายกับกิจกรรมผลิตเด็กนั่นเอง ที่ไปรณรงค์นี้มีฤดูสำหรับทุกอย่าง และสองเดือนแรกของปียกให้กับการเพิ่มจำนวนประชากร แต่เราก็ไม่เคยกล้าเอ่ยปากถาม...

อากาศอันหนาวเย็นไม่นำความสุขส่วนตัวมาให้มากนัก นอกจากความสงบและว่างเปล่าของทิวทัศน์แล้ว ก็ยังมีกลิ่นหอมพิเศษของ ฤดูหนาวในไปรเวอชิงที่กรุ่นกระจายจากแรงลมและสภาพอากาศที่แห้ง สะอาด ยามเดินในป่า ผมมักได้กลิ่นจากบ้านก่อนที่จะเห็นตัวบ้านเอง เพราะกลิ่นควันไฟที่ลอดผ่านปล่องไฟที่สายตายังมองไม่เห็นเป็นกลิ่นเก่าแก่ที่สุดกลิ่นหนึ่งของชีวิต และมักสูญพันธุ์ไปแล้วในเมืองใหญ่ที่ กฎป้องกันเพลิงไหม้กับสถาปนิกออกแบบภายในร่วมกันเปลี่ยนเตาผิง ให้กลายเป็นรูตันและเป็นเพียง 'เครื่องประดับตกแต่ง' ที่ปลอดจาก อัจฉิภย หากแต่เตาผิงในไปรเวอชิงยังใช้กันอยู่... ใช้ทำอาหาร นั่งล้อมวง อุ่นหัวเท้า และดูเพลินตา... ไฟจะก่อไว้ตั้งแต่เช้าตรู่และเติมไฟไว้ตลอด วันด้วยไม้ไผ่จากลูเบ-รงหรือไม้บีชจากตีนเขามง-วองตู เมื่อกลับบ้าน พร้อมสุนัขในยามที่ความมืดเริ่มโรยตัว ผมมักหยุดยืนที่เหนือหุบเขา เพื่อมองควันไฟม้วนตัวเหมือนริบบิ้นลอยขึ้นจากไร่ที่กระจายอยู่ทั่ว ถนนงบนีเยอ เป็นภาพที่ทำให้ผมคิดถึงห้องครัวอันอุ่นสบายและสูตร สล่อร่อย และไม่เคยสักครั้งที่ภาพนี้จะไม่ทำให้ผมหิวจนเสบท้อง

อาหารของไปรเวอชิงที่รู้จักกันดีเป็นอาหารรับประทานกันในฤดู ร้อน เช่น ผลแตง ฟิช และแอสปารากัส, กูร์เจ็ต กับ *aubergines* (โอแบร์จีน - มะเขือยาว), พริกหยวกกับมะเขือเทศ, *aioli* (อายอลลี - มายองเนสผสมกระเทียม) กับ *bouillabasse* (บูยยาเบส - อาหาร ท้องถิ่น ต้มปลากับอาหารทะเล ใส่มะเขือเทศ รสจัด) สลัดมะกอก

แอนโซวี ปลาทูน่า ไข่ต้ม มันฝรั่งผานวางบนผักสลัดหลากสี พรหมน้ำมันมะกอก, เนยแข็งทำจากนมแพะใหม่สด อาหารเหล่านี้เคยเป็นความทรงจำที่หวนกลับมาบิบใจทุกครั้งที่เรามองเข้าไปในร้านขายของที่อังกฤษที่มีแต่ผักผลไม้เขียวท้อคอปบี้ให้เลือกซื้อ เราไม่เคยคิดเลยว่าไนโปรวองซ์จะมีรายการอาหารสำหรับฤดูหนาวที่แตกต่างออกไปโดยสิ้นเชิง แต่เลิศรสพอ ๆ กัน

อาหารในฤดูหนาวของโปรวองซ์เป็นอาหารสำหรับชาวนา ทำให้เพิ่มไขมันที่ชายโครง ร่างกายอบอุ่น แข็งแรงมีกำลัง และเลื้อยไปเข้านอนอย่างอึดจนพุงกาง หน้าตาของอาหารจะไม่สวยงามเหมือนอาหารจานน้อยที่ใช้ศิลปะตกแต่งจัดประดับและเสิร์ฟกันในร้านทันสมัย แต่ในคืนที่หนาวเยือกและลมมิสตราลพัดโหมใส่คุณเหมือนคมมีดก็ไม่มียอะไรเทียบได้อีกแล้ว และค่ำวันที่เพื่อนบ้านเชิญเราไปกินอาหารค่ำนั้นอากาศก็หนาวมากพอที่จะทำให้การเดินทางช่วงสั้น ๆ จากบ้านของเรากลายเป็นการวิ่งชิงเหรียญทองร้อยเมตร

เราเดินผ่านประตูเข้าไปในบ้านและกระจกแว่นตาของเราก็เป็นฝ้าขึ้นทันที ไออุ่นมาจากเตาผิงที่กินเนื้อที่สูดปลายผนังของห้องเกือบทั้งหมด เมื่อผ่านหมอกจาง ผมเห็นโต๊ะตัวใหญ่ปูผ้าพลาสติกหลายหมากถูกจัดไว้ลับที่ ทั้งเพื่อนและญาติเข้ามาสำรวจดูเรา โทรศัพท์ส่งเสียงอยู่มุมหนึ่ง สุนัขกับแมวที่อ้วนจนเหมือนยัดไส้ก็ถูกลีให้ออกไปทางประตูเมื่อแขกคนหนึ่งมาถึง แต่มันก็จะแอบย้อนกลับเข้ามาพร้อมกับแขกคนถัดไป ถาดเครื่องดื่มยกออกมาบริการ *pastis* (ปาสติส - เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำจากยี่หว่า ตี๋มผสมน้ำ) ให้กับผู้ชายและไวน์มูสก้า (ทำจากผลไม้) รสหวานแซ่เย็นให้กับผู้หญิง แล้วเราก็ตกอยู่ในวงล้อมของเสียงบ่นลั่นถึงสภาพอากาศ มันเลวเท่านี้ไหมที่อังกฤษ เลวเท่านี้ก็ถือว่า เป็นฤดูร้อนแล้วละครับ ผมตอบ ครูหนึ่งที่พวกเขาจับฟังแล้วคิดกัน

ว่าเป็นเรื่องจริงจัง ก่อนที่ใครคนหนึ่งเกิดคิดออกว่าผมตั้งใจพูดตลก และหัวเราะออกมา ซึ่งช่วยให้ผมรอดพ้นการเสียท่าไปได้ แล้วหลังจากสลับทันทีนั้นไปมาอยู่นาน...เพื่อจะได้นั่งติดกับเราหรือไกลจากเราให้มากที่สุดนั้นผมเองไม่แน่ใจเท่าไร...เราก็นั่งลงที่โต๊ะอาหารได้เป็นที่เรียบร้อย

เป็นมืออาหารที่เราไม่เคยลิ้ม พูดให้ชัดขึ้นก็เรียกว่าเป็นอาหารหลายมื้อรวมกันที่เราจะไม่มันลิ้ม เพราะมันไปไกลเกินกว่าพรมแดนอาหารทั้งหมดที่เราเคยกินมา ทั้งในปริมาณและความยาวนาน

เริ่มต้นจากพิซซ่าทำเอง...ไม่ใช่แค่อันเดียว แต่ 3 อัน มีพิซซ่าแอนโชวี พืชซ่าเห็ด กับพิซซ่าเนยแข็ง และเราถูกบังคับให้กินกันทั้งสามอย่าง อย่างละชิ้น ก่อนจะเซ็ดจานด้วยขนมปังที่ดึงจากขนมปังก้อนยาวกว่าครึ่งเมตรที่วางอยู่กลางโต๊ะ ตามด้วยอาหารจานที่สอง เป็นปาเต้กระต่าย หมูปากบัก มีแตร์รีนเป็นชิ้นหนาทำจากเนื้อหมูผสมเหล้า *marc* มี *saucissons* (โซซีสซง - ไส้กรอก) ผสมพริกไทย มีหอมใหญ่หั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ เสิร์ฟกับซอสทำจากมะเขือเทศสด แล้วก็ฝึกขนมปังเซ็ดจานกันอีกรอบ แล้วจึงยกเบ็ดออกมา ไม่ใช่เนื้อเบ็ด *magret* (มาเกร - เนื้อเบ็ดหรือห่านแล่บาง ปปรุงเหมือนสเต็ก) ที่แล่จนบางและจัดเรียงมาในจานเป็นรูปพัด มีซอสหยอดลับหว่างมาอย่างอาหารสไตล์สมัยใหม่ ไม่ใช่เลย แต่เป็นเบ็ดที่เรากินเนื้อออกทั้งอก กินเนื้อขาทั้งขา ราวซอสสีเข้มรสอร่อย มีเห็ดป่าประดับรอบจาน

เราพิงพนักเก้าอี้ พลงนึกขอบคุณที่เรากินจนหมดได้สำเร็จ ก่อนจะจ้องมองด้วยสายตาดิ้น ๆ ที่เห็นการเซ็ดจานกำลังเกิดขึ้นอีกครั้งและหม้อใบใหญ่ควันทันทีก็ถูกยกออกมาตั้งบนโต๊ะ นี่เป็นอาหารจานเด็ดของมาตามเจ้าภาพของเรา...*civet* (ซีเว - สตูกระต่าย ใส่เหล้าไวน์กับหอมใหญ่) สตูรน้ำสตูเข้มข้นสีน้ำตาลเข้มข้นนั่นเอง เสียงร้องอ่อย ๆ ขอ

กินเพียงนิดเดียวจากเราถูกเพิกเฉยพร้อมรอยยิ้ม เรากินเข้าไป แล้วก็กินสลัดผักสีเขียวที่มีชิ้นขนมปังทอดกับกระเทียมคลุกในน้ำมันมะกอก เรากิน *crottins* (ครีอตแตง) หรือเนยแข็งนมแพะชิ้นอ้วนกลม เรากินขนมอัลมอนด์กับครีมที่ลูกสาวเจ้าของบ้านเป็นคนทำ ดินนั้นเรากินเกาะอังกฤษทั้งเกาะก็ว่าได้

ขวดรูปร่างต่าง ๆ เสิร์ฟมาพร้อมกับกาแฟ เป็นเหล่าหลังอาหารที่ทำเอง หัวใจของผมคงหล่นลงไปกองที่เท้าหากว่าในตัวจะยังมีที่ว่างให้หล่นลงไปได้ แต่เราก็ไม่มีทางปฏิเสธการเค้ายันคะยอของเจ้าภาพ ผมต้องชิมเหล่าพิเศษที่ทำจากสูตรในศตวรรษที่ 11 ตามคำสั่งของพระเจ้าเม้าท์ที่เทือกเขาบาส-อัลป์ มีคนขอให้ผมหลับตาขณะรินเหล้าให้ผม และเมื่อผมลืมตาก็พบแก้วเหล้าบรรจุของเหลวชั้นสีเหลืองวางอยู่ตรงหน้า ผมมองไปรอบโต๊ะอย่างลึนหวัง ทุกคนกำลังจ้องมองผมอยู่ ไม่มีทางที่จะแอบเทให้สุนัขหรือรินใส่รองเท้าสักข้างได้ ผมใช้มือข้างหนึ่งยึดโต๊ะพยุงตัวไว้ อีกมือยกแก้วเหล้า พลังหลับตาและสวดภาวนาสรรเสริญนักบุญแห่งการย่อยอาหาร ก่อนจะยกดื่มทีเดียวเพื่อให้หมดแก้ว

ไม่มีอะไรเกิดขึ้น ผมนึกหวังไว้ว่าอย่างดีที่สุดก็แค่ลิ้นพอง อย่างเลวสุดก็ต่อมรับรสใหม่เกรียมชนิดถาวร แต่ผมกลับไม่ได้ดื่มอะไรลงคอไปสักนิดเดียว มีแต่อากาศเปล่า ๆ เป็นแก้วกลั่นเอง นี่เป็นครั้งแรกในชีวิตตั้งแต่โตเป็นผู้ใหญ่ที่ผมโล่งใจหนักหนากับการไม่ต้องดื่มเหล้า เมื่อเสียงหัวเราะของบรรดาแขกคนอื่น ๆ จางลง ก็เริ่มดื่มของจริงกัน แต่เรารอดมาได้เพราะแมวดัวหนึ่ง นิ่งเหมียวตัวนี้จับจองที่มันอยู่หลัง *armoire* (อาร์มัวร์ - ตู้) ไม้ใหญ่ แล้วกระโดดร่อนกลางอากาศไล่จับแมลงเม่า มันพลาดเป้าและตกปูลงมากลางถ้วยกาแฟและขวดบโน๊ะ ดูเหมือนจะเป็นเวลาเหมาะที่จะขอตัวกลับ เราเดินตามหลัง

พวงตัวเองกลับมาบ้าน ไม่ใส่ใจกับความหนาว หมดปัญญาเอ๋ยปากพูด และหลับเป็นตาย

แม้จะยึดตามมาตรฐานของโปรวองซ์ นั่นก็ไม่ใช่อาหารที่กินกันประจำวัน คนทำงานในโรมักจะกินมื้อหนักตอนอาหารกลางวันและกินนิด ๆ หน่อย ๆ ตอนมื้อเย็น เป็นนิสัยที่ตรงสู่ลักษณะและถูกต้องที่สุดแล้ว แต่เรากลับทำแบบนั้นไม่ได้เลย เราพบว่าอาหารกลางวันมื้ออร่อยมีแต่จะเรียกน้ำย่อยให้กินอาหารมื้อค่ำได้มากมายขึ้นชนิดที่ไม่มีอะไรอื่นเทียบได้ นั่นน่าตกใจ ซึ่งคงจะต้องเกี่ยวข้องกับความแปลกใหม่ที่เข้ามาอยู่ท่ามกลางแวดล้อมของสิ่งดี ๆ ที่น่ากิน และท่ามกลางหญิงชายที่มีความสนใจในอาหารจนเกือบจะเรียกว่าเป็นความหมกมุ่น ยกตัวอย่างเช่น คนชายเนื้อที่นี้ เขาจะไม่พอใจแค่ตัดเนื้อขายให้คุณเท่านั้น แต่จะบอกให้คุณฟังอย่างยืดยาวขณะที่ควักด้านหลังคุณยาวขึ้นทุกทีถึงวิธีนำเนื้อไปประกอบอาหาร วิธีเสิร์ฟ และวิธีกินกับเครื่องดื่มที่เข้ากัน

ครั้งแรกที่เกิดขึ้นนั้นเราไปที่เมืองอับต์เพื่อซื้อเนื้อลูกวัวมาทำสตูแบบโปรวองซ์ที่เรียกว่า *pebronata* (เปอโบรนาตา) เราตรงไปที่ร้านขายเนื้อในย่านเก่าของเมืองที่มีชื่อเสียงในเรื่องเนื้อคุณภาพดีและ *très sérieux* (แตร เซริเยอ - ไว้ใจได้ในคุณภาพ) ร้านมีขนาดเล็กขณะที่เจ้าของร้านกับภรรยาตัวใหญ่ และเราสี่คนก็เต็มร้านพอดี เจ้าของร้านตั้งใจฟังขณะที่เราอธิบายว่าต้องการทำอาหารพิเศษนี้ บางที่เขาคงจะเคยได้ยินมาบ้าง

เขาพนลมออกทางจมูกอย่างหยิ่ง ๆ และเริ่มลับมีดอย่างชะมัด เขมันจนเราต้องถอยหลังออกมาหนึ่งก้าว นี่เรารู้หรือเปล่าว่ากำลังอยู่ต่อหน้าผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งอาจจะเป็นบรมครูผู้ปรุงเปอโบรนาตาที่เก่งที่สุดของโว-กรูซที่เดียว เจ้าของร้านถามเราขณะที่ภรรยาของเขาพยักหน้า

รับอย่างชื่นชม รู้ไหมว่าทำไม เขาพูดกลางโบกมีดยาวลิบนิ้วไปมาตรงหน้าเรา เขาเคยเขียนตำราเรื่องนี้มาแล้ว...หนังสือทั้งเล่ม...มีสูตรอาหารยี่สิบสูตรที่เป็นสูตรพื้นฐานเขียนนะ ภรรยาของเขาชักหน้าอีกครึ่ง เธอกำลังสวมบทนางพยาบาลอาวุโสให้กับคัลยแพทย์ผู้เรื่องนาม ผู้กำลังลับมีดก่อนการผ่าตัด

เราคงจะแสดงท่าเลื่อมใสได้พอเหมาะพอดีเพราะเขาหยิบเนื้อลูกวัวชิ้นสวยออกมาและเสียงของเขาเริ่มเหมือนนครุ เขาแล่นเนื้อ หั่นเป็นชิ้นสี่เหลี่ยมลูกเต๋า เอาถุงใบเล็กมาใส่ผักสมุนไพร และบอกเราว่า จะซื้อพริกหยวกอย่างดีได้ที่ร้านไหน (พริกหยวกสีเขียว สีแดงหนึ่งสีที่ตัดกันจะช่วยเพื่อเพิ่มความสวยงาม) เขาบอกสูตรซ้ำสองครั้งเพื่อให้แน่ใจว่าเราจะไม่ทำ *bêtise* (เบติซ - ผิดพลาด) และแนะนำไวน์โกด์ดูโรนที่เข้ากันดีให้ นั่นเป็นการแสดงที่ยอดเยียมจริง ๆ

อาหารเลิศรสมีอุดมสมบูรณ์นักในโปรวองซ์และบางครั้งมุกเมตตงามทางปัญญาที่มีที่มาจากแหล่งอันไม่น่าจะเกิดขึ้นได้ เราเริ่มจะเคยชินแล้วว่าคนฝรั่งเศสสนใจในอาหารเหมือนที่ชาติอื่นสนใจในกีฬาและการเมือง แต่กระนั้นก็ยังอดประหลาดใจไม่ได้ที่ได้ยินกับหูว่าเมอซีเออบาญญอล ช่างขัดพื้นหิน เคยไปนั่งชิมอาหารในร้านระดับสามดาวมาแล้ว เมอซีเออบาญญอลมาจากเมืองนีมเพื่อขัดพื้นหินให้เราและเห็นได้ชัดตั้งแต่ต้นว่าเขาไม่ใช่คนที่จะล้อเล่นกับกระเพาะอาหารเอาเลย ทุกวันเวลาเที่ยงตรงเขาจะเปลี่ยนชุดจากเสื้อคลุมกันเปื้อนและไปที่ร้านอาหารใกล้ ๆ นานถึง 2 ชั่วโมง

เขาลงความเห็นว่าร้านนี้ไม่เลว แต่แน่นอนว่าย่อมไม่มีอะไรเหมือนร้านโบมานิแยร์ที่เมืองเลโบ ร้านอาหารโบมานิแยร์ได้ดาวมิชลินถึง 3 ดาวและติดอันดับ 17 ใน 20 อันดับของไกด์โก-เอ-มิโย และที่ร้านนี้เอง เขาบอกเราว่าเขาเคยกินปลากะพง *en croût* ที่อร่อยที่สุด

มาแล้ว ยังไม่จบ ฟังให้ตีก่อน ร้านครัวโก้ที่เมืองโรอานก็นับเป็นร้านอาหารระดับเยี่ยมเช่นกัน แม้ว่าจะตั้งอยู่ตรงข้ามสถานีรถไฟ ทำให้วิวไม่สวยเท่าที่เลโบ ร้านครัวโก้ได้ดาวมิชลิน 3 ดวงและติดอันดับ 19 $\frac{1}{2}$ ใน 20 อันดับของไกด์โก-เอ-มิโย ยัง...ยังมีอีก ขณะที่เขาขยับปลอกเข้าและมือยังคงขัดพื้นต่อไปนั้น ปากก็เล่าเรื่องการไปร้านอาหารแพงลิปอีก 5 หรือ 6 แห่งในฝรั่งเศสที่เขาไปชิมปีละครั้ง

ครั้งหนึ่งเขาเคยไปอังกฤษและกินแกะอย่างที่โรงแรมในเมืองลิเวอร์พูล เนื้อแกะในจานเป็นสีเทา ซีด จืดซีด แต่แน่นอน เขาบอกเป็นที่รู้จักกันดีที่ว่าที่ประเทศอังกฤษคนฆ่าแกะกันสองครั้ง ครั้งแรกตอนที่เชือดคอและอีกครั้งตอนที่เอามาทำอาหาร ผมขยับตัวเล็งออกมาเมื่อเขาพยายามทำให้ผมละอายใจในอาหารประจำชาติของผม ผมทิ้งเขาไว้กับพื้น ผันถึงมือต่อไปของเขาที่โบกชู

อากาศยังคงเลวร้ายต่อไป พร้อมกับคำคืนดาวพรราวฟ้าที่อากาศหนาว
บาดเนื้อกับดวงอาทิตย์ที่ขึ้นสวยอย่างน่าชม เข้าตรู่วันหนึ่ง ดวงอาทิตย์เหมือนจะเรียต่ำและดวงโตผิดปกติ และเมื่อเดินเข้าหาแสงตะวันทุกสิ่งก็เด่นพราวและมีเงาลึก สุนัขพากันวิ่งนำหน้าผม และผมได้ยินเสียงเท้าของมันเป็นก่อนจะเห็นว่ามันเจออะไร

เรามาถึงส่วนของป่าที่พื้นลระดับลงเป็นถ้ำยก้นลึก และย้อนไปเมื่อหลายร้อยปีก่อน ชาวไร่หลงผิดคนหนึ่งสร้างบ้านที่มีต้นไม้ขึ้นล้อมรอบโอบคลุมถาวรอยู่ที่ถ้ำยก้นนั้น ผมเดินผ่านไปหลายครั้งแล้วหน้าต่างปิดเสมอ และสิ่งเดียวที่บอกให้รู้ว่ามีคนอยู่ข้างในคือควันที่ลอดออกมาทางปล่องไฟ ที่ลานด้านนอก สุนัขอัลเซเชียนตัวโต 2 ตัว และสุนัขพันธุ์ทางสีดำ 1 ตัวกำลังเห่ากรรโชกไม่ขาดเสียง ทั้งเห่าและกระซอกสายโซ่พยายามที่จะจัดการกับผู้ผ่านมา สุนัขพวกนี้เป็นที่รู้จักกัน

ว่าดู ตัวหนึ่งเคยหลุดออกมาและกัคน่องของเปเป็องเตรเหวอะหวะ
สุนัขของผมที่เก่งกาจยามอยู่ต่อหน้าแมวหิม ก็ตัดสินใจอย่างชาญ
ฉลาดที่จะไม่เหียดไปใกล้เขี้ยวดุร้ายทั้ง 3 คู่ นั้น และเพาะนิสัยที่จะ
เดินอ้อมบ้านหลังนี้ไปข้ามเนินลาดชันเล็กๆ แทน ตอนนั้นพวกมันขึ้น
ถึงยอดเนินแล้วและกำลังเห่าอย่างตื่นๆ พลังดูสูงทาง แบบที่สุนัขใช้
ปลอบใจตัวเองเมื่อเผชิญกับสิ่งที่ไม่คาดฝันในบริเวณที่มันคุ้นเคย

ผมมาถึงยอดเนินและดวงอาทิตย์สาดเข้าเต็มตา แต่ก็พอมอง
เห็นเงาดำของร่างหนึ่งท่ามกลางหมู่ไม้ มีควันจางๆ ลอยอยู่รอบหัว
สุนัขพากันสำรวจเขาอยู่ห่างๆ อย่างอึกทึก เมื่อผมเดินไปหา เขาส่งมือ
หยาบกร้านเย็นเฉียบมาให้

“*Bonjour* (บงฌูร์ - สวัสตี)” เขาถอนนุหรือออกจากมุมปากและ
แนะนำตัวเอง “อองตวน มาสโซซ์”

เขาแต่งตัวพร้อมไปรบ สวมเสื้อแจ็กเก็ตแบบเสื้อพรานที่เปื้อน
เปรอะกับหมวกทหารป่า พกกระสุนเป็นพวงกับปืนสั้น สีและผิวหน้า
เหมือนสีของสเด็กที่รีบร้อนทอดในกระทะ จมูกโด่งแหลมเหนือหนวด
ที่มีคราบนิโคติน ดวงตาสีฟ้าจางจ้องมองมาได้ชนคิ้วสีขิงพร้อมรอย
ยิ้มโชว์ฟันผู้ซึ่งจะให้หมอบันผู้มองโลกในแง่ดีที่สุดต้องหมดกำลังใจ
กระนั้น ก็มีความน่าคบแบบบวมๆ อยู่ในตัวของชายคนนี้

ผมถามว่าการล่าสัตว์ของเขาเป็นอย่างไร “ได้หมาจิ้งจอก” เขา
ตอบ “แต่แก่เกินกิน”

เขาไหวไหล่และจุดบุหรี่ไบยาร์มวนอ้วนที่พันด้วยกระดาษข้าวโพด
สีเหลือง และโซยกลิ้นเหมือนงองไฟกองน้อยๆ ในอากาศยามเช้า “ช่าง
เถอะ” เขาพูด “มันจะไม่ได้มากวนหมาผมให้ตื่นตอนกลางคืนอีก” และ
เขาพยักพยิตไปยังบ้านในหลุม

ผมบอกว่าสุนัขของเขาดูดุร้าย และเขายิ้มกว้าง แค่ชอบเล่นนะ

เขาบอก แต่ทำไมตัวหนึ่งถึงได้หลุดไปทำร้ายคนแก่ได้ละ อ้อ นั่นมัน...
เขาถ่ายหน้ากับความทรงจำอันเจ็บปวด ปัญหามันเป็นนี่ เขาบอก คุณ
ต้องไม่หันหลังให้กับหมาชอบเล่น และนั่นเป็นความผิดพลาดของตาลุง
แกเอง *Une vraie catastrophe* (อุน แวเว กาทัสโตรอฟ - เรื่องเสียด
หายใหญ่โต) คุ่มหนึ่งที่ผมคิดว่าเขาเสียใจกับบาดแผลที่เปื้อนองเดร
โดนกัดเอาและต้องไปโรงพยาบาลเพื่อฉีดยาและเย็บแผล แต่ผมเข้าใจ
ผิด ความเศร้าจริง ๆ คือมาสโซต้องซื้อโซ่ใหม่และไอ้หน้าเลือดที่เมือง
กาไวยองก็คิดเงินเขาไปตั้ง 250 ฟรังก์ เท่ากับขบสีกยิ่งกว่าเขี้ยวเสียอีก
เพื่อไม่ให้เขาต้องเจ็บซ้ำต่อไปอีก ผมจึงเปลี่ยนเรื่องและถามว่าเขา
กินสุนัขจิ้งจอกจริง ๆ หรือ เขาดูประหลาดใจกับคำถามโง่ ๆ นั้นและมอง
ผมครุ่นหนึ่งโดยไม่ตอบ ราวกับเขากำลังสำรวจดูว่าผมล้อเขาเล่นหรือเปล่า
“ที่อังกฤษไม่กินหมาจิ้งจอกกันรีไรง”

ผมมองเห็นภาพสมัชชิกสโมสรนักนิยมล่าสุนัขจิ้งจอกบีเวอร์ฮันท์
ในอังกฤษเขียนจดหมายอุทธรณ์ไปลงในหนังสือพิมพ์ *เดอะไทมส์* และ
เกิดอาการหัวใจวายหมู่กับความคิดที่มีชาวต่างชาติกินสุนัขจิ้งจอก พวก
นั้นช่างไม่มีน้ำใจนักกีฬาเอาเสียเลย

“ไม่ครับ ไม่มีใครกินหมาจิ้งจอกที่อังกฤษ มีแต่คนใส่เสื้อแจ็กเก็ต
สีแดง และขี่ม้าไล่กันกับหมาอีกหลายตัว แต่จับได้ก็แค่ตัดหางแล้ว
ปล่อยไป”

เขาเอียงคอกอย่างประหลาดใจ *“Il sont bizarres, les anglais”*
(อิล ซง บิซาร์ เล ซองเกล - พวกคนอังกฤษนี่พิลึก) และแล้วด้วยท่าที่
ขมขื่นและโง่งมครึ้ม เขาก็สาธยายว่าคนคิวไรล์ทำอย่างไรกับสุนัขจิ้งจอก

Civet de renard à la façon Massot

สตูสุนัขจิ้งจอกตำรับมาสโซ

ตามล่าสุนัขจิ้งจอกรุ่นๆ และตั้งใจยิ่งให้โดนเฉพาะตรงหัว เพราะส่วนหัวไม่มีความสำคัญ ในตำราชนชิมนี้ หากกระสุนเกิดฝังในตรงส่วนที่กินได้ก็อาจจะทำให้คนกินถึงกับฟันบิ่น...มาสโซอดฟันบิ่นสองซี่ของเขาให้ผมดู...และอาจเกิดอาการอาหารไม่ย่อยได้ด้วย

ถลกหนังสุนัขจิ้งจอกและตัด *parties* (ปาร์ตี - ส่วนแขนขา) ออก ถึงตรงนี้มาสโซใช้มีดทำท่าสับเปรี้ยวที่โคนขาของเขา ตามด้วยการสาธิตทำใช้มือบิดและทิ้งเพื่อชำแหละแยกส่วน

หึ่งล่าตัวสุนัขที่ล้างสะอาดแช่ไว้ในน้ำเย็น 24 ชั่วโมงเพื่อขจัด *gout sauvage* (กู ไชวาจ - รสสาบสาบ) จากนั้นเหน็บทิ้งและจับยัดใส่ถุงแขวนทิ้งข้ามคืนไว้นอกบ้าน จะดีมากหากเป็นคืนที่มีน้ำค้างจับแข็ง

เช้าวันต่อมา ใส่สุนัขจิ้งจอกลงในหม้อเหล็กและเทเลือดผสมไวน์แดงลงจนท่วม ใส่ผักสมุนไพร หอมใหญ่ และกระเทียมทั้งหัว ใช้ไฟรุ่มๆ ต้มทิ้งไว้ 1 หรือ 2 วัน (มาสโซขออภัยที่ไม่อาจบอกให้แน่ชัดได้ แต่บอกว่าเวลาที่ใช้ต่างกันไปตามขนาดและอายุของสุนัขจิ้งจอก)

แต่เดิมจะรับประทานกับขนมปังและมันฝรั่งต้ม แต่สมัยนี้ต้องขอบคุณความก้าวหน้าและสิ่งประดิษฐ์เครื่องทอดที่ทำให้สามารถรับประทานกับ *pommes frites* (ปอม ฟริต - เฟรนช์ฟรายด์) ได้

มาถึงตอนนี้ มาสโซก็อยู่ในอารมณืช่างพูดแล้ว เขาอยู่ตัวคนเดียว เขาบอกผมต่อไป และเพื่อนก็หายากในหน้าหนาว เขาใช้ชีวิตทั้งชีวิตในเทือกเขา แต่บางทีอาจจะถึงเวลาที่เขาจะย้ายเข้าไปในหมู่บ้านเสียทีแล้วเขาก็จะได้อยู่ร่วมกับคนอื่นๆ แน่หนอนว่ามันช่างเป็นเรื่องเศร้าที่จะต้องทิ้งบ้านหลังงามเช่นนี้ไป บ้านอันแสนสงบ แสนจะพ้นจากลมมิสตราล แสนจะตั้งอยู่ในที่ที่หนีจากแดดยามเที่ยงวันได้เหมาะเจาะ

ที่สุด บ้านที่เขาใช้ชีวิตแสนสุขมานานหลายปี หัวใจของเขาคงแทบ
สลาย เว้นแต่ว่า...เขาเข้ามาจ้องหน้าผมจนใกล้ ดวงตาสีจางรินน้ำตา
ด้วยความจริงใจ...เว้นแต่ว่าผมจะช่วยเขาด้วยการเสนอให้เพื่อนของ
ผมสักคนซื้อบ้านหลังนี้

ผมมองลงไปยังกระต๊อบซอมซ่อที่ซุกอยู่ในเงามืด มีสุนัข 3 ตัว
กระซากโซออย่างไม่หยุดหย่อน และคิดว่าทั่วทั้งแคว้นโปรวองซ์นี้คงจะ
ไม่มีสถานที่ใดที่จะเหมาะสำหรับอยู่อาศัยได้น่าอภิรมย์น้อยกว่านี้อีก
แล้ว บริเวณนี้ไม่มีแดด ไม่มีวิว ไม่มีความรู้สึกโล่งโปร่ง และเกือบจะ
แน่ใจว่าข้างในคงชื้นและน่าเกลียด ผมสัญญากับมาส์โซว่าผมจะคอย
มองหาคนซื้อให้ และเขาหลิวตาให้ผม “ล้านฟรังก์” เขาบอก “ผมเสีย
สละเชียวนา” และในระหว่างนี้ จนกว่าเขาจะละจากสวรรค์น้อยๆ นี้
ไป หากมีอะไรที่ผมต้องการจะรู้เกี่ยวกับชีวิตชนบท เขายินดีจะแนะนำ
เสมอ เขารู้จักป่าทุกตารางเซนติเมตร ตรงที่มีเห็ด ตรงที่หมูป่ามากิน
น้ำ จะใช้ปืนอะไร จะฝึกสุนัขล่าเนื้ออย่างไร ไม่มีอะไรที่เขาไม่รู้ และขุม
ปัญญานี้พร้อมให้ผมเอ่ยปากถามเสมอ ผมขอบคุณเขา *C'est normale*
(เซ นอร์มัล - ไม่เป็นไรนา) เขาบอก ก่อนจะเดินย่ำเท้าลงไปตามเนิน
กลับสู่เคหาสน์มูลค่าล้านฟรังก์

เมื่อผมเล่าให้เพื่อนคนหนึ่งในกลุ่มบ้านฟังว่าผมพบมาส์โซ เขายิ้ม

“เขาบอกวิธีเอาหมาจิ้งจอกมากินหรือเปล่า”

ผมพยักหน้า

“เขาพยายามขายบ้านหรือเปล่า”

ผมพยักหน้า

“เจ้าเฒ่า *blagueur* (บลักเกอร์ - ซี้ม) เขาโกหกทั้งเพ”

ผมไม่สนใจ ผมชอบมาส์โซ และผมรู้สึกว่าเขาเป็นแหล่งข้อมูล

อันน่าทึ่งและชวนสงสัยที่รุ่มรวยที่สุด เมื่อผมมีเขาช่วยชี้แนะให้รู้จัก ความมหัศจรรย์แบบขนบและมีเมอซิเออเมอเนิกุซซีรับหน้าที่สอนเรื่อง ที่หนักไปในทางวิทยาศาสตร์แล้ว สิ่งที่ผมต้องการตอนนี้ก็เหลือเพียงผู้ที่ จะนำร่องพาผมข้ามผ่านห้วงมหรรณพอันอึมครึมของราชการฝรั่งเศส ที่ขอย่อยยับยับและไม่อำนวยความสะดวกที่สุด จนทำให้การดำเนินการ ที่ยุ่งยากเพียงแค่นาฬิกาของจอมปลวกกลายเป็นขนาดใหญ่เท่าภูเขา เลากาและชวนหงุดหงิด

เราควรจะเฉลียวใจตั้งแต่พบความซับซ้อนในการซื้อบ้าน เรา ต้องการจะซื้อ เจ้าของบ้านต้องการจะขาย ราคาตกลงกันแล้ว ทุกอย่าง ตรงไปตรงมา แต่แล้วเราก็ต้องกลายเป็นผู้เข้าร่วมอย่างลังเลในกีฬา ระดับชาติที่ว่าด้วยการรวบรวมเอกสาร สูติบัตรจำเป็นต้องนำมาใช้เพื่อยืนยันว่าเรามีตัวตน หนังสือเดินทางเพื่อแสดงว่าเราเป็นคนอังกฤษ ทะเบียนสมรสเพื่อทำให้เราสามารถซื้อบ้านในชื่อร่วมกันได้ ใบรับรอง การหย่าเพื่อแสดงว่าทะเบียนสมรสของเราไม่เป็นโมฆะ หลักฐานแสดง ว่าเรามีที่อยู่ในอังกฤษ (ใบขับขี่ของเรามีเพียงที่อยู่ลอยๆ ซึ่งถือว่าไม่พอ เรายังมีหลักฐานแสดงที่อยู่อื่นอีกใหม่ เช่น บิลค่าไฟฟ้า) เอกสาร เหล่านี้ต้องส่งไปส่งมาระหว่างฝรั่งเศสกับอังกฤษ...หลักฐานทั้งหมด ยกเว้นกรู๊ปเลือดกับรอยนิ้วมือ จนกระทั่งในที่สุดเมื่อทนายห้องถื่นมี รายละเอียดชีวิตทั้งชีวิตของเราอยู่ในแฟ้มแล้วการโอนจึงดำเนินการได้

เราอมรับในเรื่องระบบเพราะถือว่าเราเป็นคนต่างชาติที่มาซื้อ ผืนแผ่นดิน แม้จะผืนน้อยนิดแต่ก็เป็นของฝรั่งเศส และความมั่นคง ของชาติก็เป็นสิ่งที่ต้องปกป้องไว้ การซื้อขายที่สำคัญน้อยกว่านี้ น่าจะ ต้องรวดเร็วกว่านี้และใช้เอกสารน้อยกว่านี้ด้วย ว่าแล้วเราก็ไปซื้อรถ

เป็นรถซีตรองมาตรฐาน *deux chevaux* (เดอ เซอโว - 2 แรงม้า) รุ่นที่ตลอด 25 ปีที่ผ่านมาเปลี่ยนแปลงเพียงน้อยนิด ผลคือทำให้

มีอะไรให้ทุกหมู่บ้าน ในส่วนของเครื่องกลก็ไม่ได้ซับซ้อนไปกว่าจักรเย็บผ้ามากนัก และช่างเหล็กสักคนที่มีฝีมือพอใช้การได้ก็ซ่อมได้แล้ว รถรุ่นนี้ราคาถูกและเร่งความเร็วสูงสุดได้ต่ำกำลังดี เสียแต่ตรงโซ้กเท่านั้นที่ทำจากวัสดุที่นุ่มไปหน่อย จนทำให้รถรุ่นนี้เป็นรุ่นเดียวในโลกที่มีสิทธิทำให้คนนั่งเมาค่ลื่นได้ ที่เหลือนอกจากนั้นก็นับว่าเป็นรถนำเอ็นดูและใช้สอยสะดวก และอยู่รถก็มีเหลืออยู่ในสต็อกหนึ่งคันพอดี

พนักงานขายดูไบขับขี่ของเราที่ใช้ได้ทั่วประเทศในตลาดร่วมยุโรปจนเกินปี ค.ศ. 2000 แล้วก็ทำให้เสียใจสุดซึ่ง เขาสำยหน้าก่อนจะเงยขึ้นมองเรา

“Non.” (ง - ใช้ไม่ได้)

“Non?” (ใช้ไม่ได้หรือครับ)

“Non.” (ใช้ไม่ได้)

เรารีบควักอาวุธลับของเราออกมา หนังสือเดินทาง 2 เล่ม

“Non.”

เราถือค้นเอกสารของเรา เขาต้องการอะไร ทะเบียนสมรสรี บิลค่าไฟฟ้าเก่าที่อังกฤษมั้ง เรายอมแพ้และถามว่ามีอะไรอีก นอกจากเงินที่จำเป็นต้องใช้ในการซื้อรถ

“คุณมีที่อยู่ในฝรั่งเศสหรือเปล่าครับ”

เราส่งให้เขาและเขาบันทึกลงในเอกสารการขายอย่างระมัดระวัง พลางตรวจดูเป็นระยะว่าสำเนาแผ่นที่สามได้กระดาษคาร์บอนติดชัดดีหรือเปล่า

“คุณมีหลักฐานว่านี่เป็นที่อยู่ของคุณจริง ๆ ไหมครับ มีบิลค่าโทรศัพท์ที่ไหมครับ ค่าไฟฟ้าไหมครับ”

เราอธิบายว่าเรายังไม่ได้รับบิลค่าอะไรทั้งนั้น เพราะเราเพิ่งย้าย

เข้ามา เขาอธิบายว่าการมีที่อยู่นั้นสำคัญสำหรับ *carte grise* (กัตกวีซ) หรือเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์รถยนต์ ไม่มีที่อยู่ก็ไม่มี *carte grise* ไม่มี *carte grise* ก็ไม่มีรถ

โชคดีที่สัญญาอนุญาตของการเป็นนักขายของเขามีชัยเหนือการบูชาเอกสารตามระเบียบการ เขาชะงักหน้ามาเสนอทางออกให้เรา หากเราสามารถนำสัญญาซื้อบ้านของเรามาให้เขาได้ เรื่องทั้งหมดก็แก้ปัญหาก็ได้ในทันทีที่ทันควันและเราก็จะได้รถไป สัญญาซื้อบ้านอยู่ที่สำนักงานกฎหมายไกลออกไป 60 กิโลเมตร เราไปเอามาจนได้และวางลงบนโต๊ะของเขาอย่างมีชัย พร้อมด้วยเช็ค ที่นี้เราจะรับรถได้หรือยัง

“*Malheureusement, non.* (มาลเลอเวริสมอง นง - โชคร้ายหน่อย ยังครับ)” เราต้องรอให้เช็คผ่านธนาคารก่อน ซึ่งจะใช้เวลาอีก 4 หรือ 5 วัน แม้ว่าจะจะเป็นเช็คธนาคารในละแวกนั้นก็เถอะ ถ้าอย่างนั้นเราไปธนาคารด้วยกันและจัดการเบิกเงินตอนนี้เลยได้ไหม ไม่ได้ครับ เพราะเป็นเวลาอาหารกลางวันพอดี ความมูมานะที่ชาวฝรั่งเศสติดอันดับหนึ่งของโลกมีอยู่สองเรื่องคือ เรื่องราชการกับอาหาร เมื่อนำมารวมกันแบบนี้ก็ทำให้เราต้องยอมจำนน

มันทำให้เราระแวงหน่อยๆ และนานหลายสัปดาห์ที่เราไม่ยอมออกจากบ้านโดยไม่มีสำเนาเอกสารประจำตระกูลไปด้วย เราชูหนังสือเดินทางกับสูติบัตรให้ทุกคนดูตั้งแต่พนักงานแคชเชียร์หญิงในซูเปอร์มาร์เก็ตไปจนถึงชายสูงวัยที่ชนไวน์มาใส่ท้ายรถให้เรา เอกสารไม่ใช่ของล้อเล่น แต่เป็นของศักดิ์สิทธิ์ที่สมควรได้รับการเคารพ กระนั้น ก็มักมีคนถามเราว่าทำไมเราต้องเอาเห็บติดตัวไปไหนต่อไหนด้วย นี่เป็นวิธีที่คนอังกฤษถูกบังคับให้ทำหรืออย่างไร ช่างเป็นประเทศที่พิลึกและน่าเบื่อเสียนี้กระไร คำตอบสั้นๆ ที่เราให้ได้คืออาการไหวไหว เราฝึกไหวไหวจนเก่งแล้ว

อากาศเย็นต่อเนื่องมาจนถึงวันท้ายๆ ของเดือนมกราคม และ
แล้วก็เริ่มอุ่นขึ้นจนรู้สึกได้ เราหวังไปล่องหน้าถึงฤดูใบไม้ผลิ และผม
กระตือรือร้นที่จะฟังคำพยากรณ์อากาศจากผู้เชี่ยวชาญ ผมตัดสินใจ
ไปปรึกษาปราชญ์แห่งไพรวัน

มาส์โซบิตหนดอย่างใช้ความคิด มีเค้าอยู่ เขาบอก หนูมักรู้สึก
ถึงความอุ่นที่กำลังจะมาถึงได้ก่อนงานดาวเทียมไฮเทค และ 2-3 วัน
มานี้หนูได้หลังคาของเขาก็อุ่นกันให้อุ่น ที่จริงพวกมันทำเขาตื่นขึ้นคืน
หนึ่งและต้องเสียน้ำไปยิ่งขึ้นเพดานไปสองนัดเพื่อให้พวกมันสงบ
Eh, oui (เอ หวี - ใช่เลย) แล้วดวงจันทร์ก็จะเต็มดวงอีกครั้ง และนั่น
มักนำความเปลี่ยนแปลงมาให้ในช่วงนี้ของปี เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยทั้ง
สองแล้ว เขาคาดการณ์ว่าฤดูใบไม้ผลิอันอบอุ่นจะมาถึงในไม่ช้านี้ ผม
รีบกลับมาบ้านเพื่อมองหาร่องรอยดอกตูมที่ต้นอัลมอนด์และคิดถึง
เรื่องการทำความสะอาดสระว่ายน้ำ

